

Justitsministeriet,
Straffuldbyardelseskontoret

Ved mail af 3. marts 2022 har Justitsministeriet hørt Dommerforeningen om udkast til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Opfølgning på flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 herunder leje af fængselspladser i udlandet, revision af disciplinærstraffesystemet, udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel m.v.)

Dommerforeningen har drøftet det omfattende lovudkast på et bestyrelsesmøde.

Lovudkastet indeholder en lovpakke, der skal implementere en række initiativer i flerårsaftalen om Kriminalforsorgens økonomi 2022-2025.

Dommerforeningen har alene bemærkninger til den del af lovudkastet, der vedrører leje af fængselspladser i Kosovo.

Spørgsmålet om etablering af danske afsoningspladser i udlandet er af udpræget politisk karakter og giver som sådan ikke Dommerforeningen anledning til bemærkninger. Det gør derimod de foreslåede regler om domstolsprøvelse af administrative afgørelser fra afsoningsinstitutionen i Kosovo.

Det fremgår således af bemærkningerne til lovforslagsudkastet, at de afgørelser, som efter straffuldbyardelseslovens § 112 kan indbringes for domstolene, er afgørelser, *”som har lighed med straffesager eller i øvrigt har særlig indgribende betydning for den indsatte”*. Dette omfatter bl.a. afgørelser om strafcelle i mere end 7 dage eller om nægtelse af prøveløsladelse. Efter de nugældende regler behandles sådanne sager som udgangspunkt på skriftligt grundlag, men retten kan – hvis det er nødvendigt for sagens oplysning – bestemme at der skal ske mundtlig behandling, herunder afhøring af den dømte og af vidner. Efter forslaget skal sager vedrørende afsoningsinstitutionen i Kosovo alene kunne indbringes for Københavns Byret.

De sager, som efter lovudkastet foreslås behandlet via telekommunikation med billede, er sager, som en domstol (fremover Københavns Byret) allerede har vurderet, har en sådan karakter eller betydning, at der er behov for at høre de involverede parter direkte. Da der i sådanne sager ofte består et modsætningsforhold mellem den dømte og afsoningsinstitutionen, som samtidig skal stå for videokommunikationen, må det formodes, at retten i mange tilfælde vil finde det betænkeligt at afvikle et retsmøde på denne måde. Der vil, som fremhævet af Københavns Byret i blandt andet sager om straffceller ofte være behov for en egentlig bevisvurdering, hvor blandt andet den domfældte og kosovoalbanske fængselsfunktionær må forventes at skulle afgive forklaring. En sådan bevisvurdering må af retssikkerhedsmæssige grunde ofte forudsætte personligt fremmøde i retten.

Det er en judiciel afgørelse, om der skal ske personligt fremmøde i retten, og det må forventes, at der kan være en række situationer, hvor dommeren skønner, at omstændighederne omkring bevisførelsen ikke har en så betryggende karakter, at telekommunikation med billede kan anvendes. Dommerforeningen finder det væsentligt at understrege, at denne vurdering efter lovudkastet og bemærkningerne fortsat ligger hos retten. Dette vil navnlig kunne være tilfældet, hvis den dømtes advokat - som foreslået - ikke er tilstede sammen med den dømte eller har haft mulighed for at mødes med denne. Det kan derfor fremstå som usikkert, i hvilket omfang den foreslåede ordning reelt vil finde anvendelse.

Det omtales ikke nærmere i lovforslagsudkastet, men det må – af hensyn til tilliden til kommunikationens integritet – antages, at den teleforbindelse, der i givet fald skal anvendes, skal leve op til de krav, der

fremgår af retsplejelovens § 192, og som gælder for retsmøder, hvor der skal ske afhøring af vidner eller af sigtede/tiltalte. Dette kan med fordel omtales direkte i loven eller eventuelt i bemærkningerne hertil.

Efter straffuldbyrdslovens § 115, stk. 2, kan retten beskikke en advokat for den dømte, hvis det findes fornødent. Det må i den forbindelse anses for sædvanligt, at advokaten har mulighed for at mødes med sin klient, hvis det er relevant. Ud over den foreslåede mulighed for at beskikkede advokater kan deltage i retsmøder under anvendelse af telekommunikation med billede, omtaler lovforslagsudkastet imidlertid ikke nærmere advokaternes kontakt til deres klienter. Lovforslagsudkastets bemærkninger om at ville begrænse det *"uforholdsmæssige ressourceforbrug ved at transportere den dømte til et retsmøde i Danmark"* står derfor i kontrast til det ressourceforbrug, der vil kunne være forbundet med beskikkede advokaters besøg hos dømte i afsoningsinstitutionen i Kosovo. Det bør derfor overvejes, om hensigten er, at sådanne dømtes adgang til advokatbistand skal være anderledes end for dømte, der afsoner i Danmark. Hvis dette er tilfældet, bør det fremgå udtrykkeligt af loven.

Det bemærkes i den forbindelse, at den indsattes adgang til advokatbistand er af så væsentlig, retsikkerhedsmæssig betydning, at en indskrænkning heri ikke bør ske administrativt i medfør af den foreslåede bemyndigelsesregel, hvorefter justitsministeren skal kunne fastsætte regler om fravigelse af straffuldbyrdsloven, men direkte ved lov.

Dommerforeningen er bekendt med Københavns Byrets svar på høringsen og kan henholde sig til det.

Lovudkastet givet i øvrigt ikke anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Landsdommer/Formand for Den Danske Dommerforening
Direkte: + 45 99 68 65 01/ + 45 21 66 18 49

**DEN DANSKE
DOMMERFORENING**